

hého odstavce Šu 101 tr. zák., dle něhož i za úředníka ve smyslu prvního odstavce téhož Šu pokládati jest toho, kdož mocí přímého nebo nepřímého veřejného příkazu, p ř í s e ž n ě n e b o n e p ř í s e ž n ě povolán jest obstarávati záležitosti vládní. Právem přiznává proto rozsudek povahu osoby vrchnostenské a ochranu dle Šu 68 tr. zák. Janu H-ovi, který dle rozsudkového zjištění u berního úřadu v K. jako trestní posel, byť jen na přechodnou dobu, ustanoven byl na základě schválení moravského zemského finančního ředitelství v Brně ze dne 14. října 1921, kterým obdržel od jmenovaného berního úřadu legitimaci, že dle citovaného výnosu ustanoven byl trestním poslem a že jest oprávněn prováděti nařízené zájmy.

Čís. 1301.

»Veřejným« ve smyslu Šu 305 tr. zák. jest projev, jenž byl pronesen za okolností, že mohl býti zaslechnut více osobami, předem individuálně neurčitými. K výkladu pojmu »veřejně« v Šu 39 zákona na ochranu republiky nelze tu přihlížeti.

(Rozh. ze dne 13. října 1923, Kr II 649/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 8. srpna 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle Šu 305 tr. zák. a přestupkem dle Šu 496 tr. zák. a dle čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862 čís. 8 ř. zák. z roku 1863.

D ů v o d y:

Hmotněprávní zmatek dle Šu 281 čís. 9 a) tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že soud, prý neprávem, uznal, že závadný výrok pronesen byl veřejně, ač nestalo se tak na nějaké schůzi ani na místě, kde se lidé četně shromažďují, nýbrž pronesen byl vůči jednotlivci v nepatrné, zapadlé vesnici. Než tam, kde zákon vyžaduje veřejnosti kvalifikované, jako v §§ 308, 309, 310 tr. zák., nepomijí též přiměřeným doslovem to zdůrazniti. V Šu 305 tr. zák. používá zákon jen téhož zcela všeobecného obratu, jako na všech místech, kde nejde o řeč pouze soukromě, mezi čtyřma očima pronesenou. Znamenáť tu výraz veřejně, kladený na roveň obratu před více — tedy alespoň dvěma — lidmi, nastoupivší důsledně na místo obratu »na místě veřejném« v trestním zákonníku z roku 1803, jen tolik, že řeč pronesena býti musí za okolností, kde může zaslechnuta býti více osobami, předem individuálně neurčenými. Podotknuto budiž, že i vládnoucí teorie kvantitativní (již přijímá též osnova trestního zákona) rozumí pod pojmem veřejnosti jen možnost postřehnutí činu větším počtem osob, při čemž ani na tom nesejde, zda jsou to osoby, určené individuálně čili nic. Dle toho byla tu veřejnost též v tomto případě, neboť řeč pronesena byla dle zjištění rozsudku vůči Františku F-ovi na veřejné ulici, kde v tu dobu chodili lidé po práci, a mohli ji za-

slechnouti. Může býti ovšem pochybným, zda závadnými slovy, pronesenými toliko vůči svědku F-ovi, stěžovatel vybízel k neuposlechnutí mobilisačního rozkazu, kdyžtě není zjištěno, že obžalovaný měl přímý úmysl, aby slova jeho slyšeli i jiní lidé. Nepochybně sluší však ve slovech těch shledati schvalování podobného, zákonu se přičícího jednání, pokud se týče pokus, je ospravedlniti, což oboje zákon klade na roveň vybízení k němu. Ustanovení zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923 čís. 50 sb. z. a n. nemohou — jak mylně za to má stěžovatel — přijíti v úvahu. Nejvyšší soud jako soud zrušovací přezkoumává, zdali čin, z něhož jest obžalovaný viněn, zakládá skutkovou podstatu určitého trestného činu podle trestních norem, platných v době vynesení rozsudku v první stolici, a zdali bylo nalézacím soudem na zjištěnou skutkovou podstatu správně použito tehdy platné trestní norem. Poněvadž v době, kdy byl vynesen napadený rozsudek, zákon na ochranu republiky ještě neplatil, jest pro zrušovací soud jediné směrodatno, zdali skutková podstata, zjištěná nalézacím soudem, vyčerpává všechny pojmové znaky přečinu dle §u 305 tr. zák., jenž v době vynesení rozsudku nalézacího soudu platil. Se stanoviska čl. IX. uvoz. zák. k trestn. zák. nemůže proto zákon na ochranu republiky přijíti pro Nejvyšší soud v úvahu. Poukaz stěžovatelův na výklad slůvka »veřejně«, jež mu dává ustanovení druhého odstavce §u 39 zák. o ochraně republiky, jest bezpodstatný, poněvadž jak z marginální rubriky tohoto místa zákonného: »výklad jednotlivých výrazů tohoto zákona« vychází na jevo, vztahuje se tento zákonný předpis jen na trestné činy normované v tomto zákoně, t. j. v zákoně na ochranu republiky.

Čís. 1302.

Není-li jisto, která ze dvou odporujících si výpovědí svědka byla křivou (§ 199 písm. a) tr. zák.), jest rozsudek vyřknouti alternativně. Nejsou-li obě výpovědi stíhány týmž trestem, jest uložiti trest stanovený pro mírněji stíhaný trestní čin.

(Rozh. ze dne 15. října 1933, Kr II 452/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 9. května 1922, pokud jím byl obžalovaný dle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin podvodu ve smyslu §§ů 197, 199 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal právem, že jest obžalovaný viněn zločinem podvodu dle §§ů 197, 199 a) tr. zák., jehož se dopustil tím, že vydal křivé svědectví buď dne 4. března 1920 před okresním soudem ve V. nepřisezně, nebo dne 25. srpna 1920 před krajským soudem přisezně, i odsuzuje se za to dle §u 202 tr. z. za použití §u 54 tr. zák. do žaláře na jeden měsíc.

D ů v o d y:

Na obžalovaného byla vznesena obžaloba pro zločin podvodu dle §§ů 197, 199 a) tr. zák., který spatřoval obžalovací spis v tom, že ob-